

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 1. septembra 2010

o kritériách a metodických normách určovania dobrého environmentálneho stavu morských vôd

[oznámené pod číslom K(2010) 5956]

(Text s významom pre EHP)

(2010/477/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) ⁽¹⁾, a najmä na jej článok 9 ods. 3,

keďže:

- (1) Kritériá na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu sú základným predpokladom rozvoja koherentného prístupu v prípravných etapách morských stratégií vrátane určenia charakteristických vlastností dobrého environmentálneho stavu a vytýčenia komplexného súboru environmentálnych cieľov, ktoré treba v rámci požiadavky regionálnej spolupráce vypracovať koherentným a koordinovaným spôsobom.
- (2) Komisia uskutočnila konzultácie so všetkými zainteresovanými stranami, vrátane regionálnych dohôrov o moriach, ktoré sa týkali predovšetkým vedeckého a technického posudzovania, ktoré pripravili pracovné skupiny ustanovené Spoločným výskumným centrom a Medzinárodnou radou pre výskum morí s cieľom vypracovať kritériá a metodické normy.
- (3) Jedným z hlavných zistení tejto vedeckej a technickej práce je, že existuje výrazná potreba rozvoja ďalších vedeckých poznatkov potrebných na ucelené a holistické posudzovanie dobrého environmentálneho stavu s cieľom podporiť prístup k riadeniu založený na ekosystémoch. Lepšie vedecké poznatky sa musia rozvíjať predovšetkým prostredníctvom oznámenia Európska stratégia pre morský a námorný výskum: ucelený rámec európskeho výskumného priestoru na podporu trvalo udržateľného využívania oceánov a morí ⁽²⁾, v rámci oznámenia Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu ⁽³⁾

a v súlade s inými právnymi predpismi a politikami Únie. Okrem toho je vhodné v neskoršej fáze začleniť do procesu aj skúsenosti, ktoré sa získajú na vnútroštátnej a regionálnej úrovni pri realizácii prípravných etáp morských stratégií uvedených v článku 5 ods. 2 písm. a) smernice 2008/56/ES.

- (4) Je preto vhodné, aby Komisia zrevidovala toto rozhodnutie v rámci článku 25 ods. 3 smernice 2008/56/ES. Okrem kritérií revízie je potrebné pokračovať vo vypracúvaní metodologických noriem v úzkej spolupráci so zavádzaním monitorovacích programov. Táto revízia by sa mala uskutočniť podľa možnosti čo najskôr po ukončení posúdenia požadovaného v článku 12 smernice 2008/56/ES, aby bolo možné včas podporiť úspešnú aktualizáciu morských stratégií, ktorá sa má podľa článku 17 uvedenej smernice uskutočniť do roku 2018 ako ďalší príspevok k adaptabilnému riadeniu. Takýto postup je súlade so skutočnosťou, že určovanie dobrého environmentálneho stavu môže byť časom potrebné upraviť vzhľadom na dynamický charakter morských ekosystémov, ich prirodzenú premenlivosť a skutočnosť, že tlaky a vplyvy, ktoré na ne pôsobia, sa môžu meniť v závislosti od vývoja modelov ľudskej činnosti a dôsledkov zmeny klímy.
- (5) Kritériá dobrého environmentálneho stavu vyplývajú z existujúcich záväzkov a vývoja v súvislosti s uplatniteľnými právnymi predpismi Únie, vrátane smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva ⁽⁴⁾, ktorá sa uplatňuje na pobrežné vody, ako aj smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín ⁽⁵⁾, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva ⁽⁶⁾, a množstva nástrojov vyvinutých v rámci spoločnej politiky v oblasti rybolovu, pričom tam, kde je to vhodné, sa zohľadňujú aj informácie a znalosti získané v rámci regionálnych dohôrov o moriach, ako aj postupy, ktoré sa v tomto rámci vypracovali. Keďže toto rozhodnutie prispieva k ďalšiemu vývoju konceptu dobrého environmentálneho stavu morských vôd, vo vzťahu k morským ekosystémom podporuje proces revízie stratégie biodiverzity Európskej únie po roku 2010 a Akčný plán pre biodiverzitu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19.

⁽²⁾ KOM(2008) 534, v konečnom znení.

⁽³⁾ KOM(2010) 2020, v konečnom znení.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7.

- (6) V smernici 2008/56/ES, ktorá predstavuje environmentálny pilier integrovanej námornej politiky, sa vyžaduje uplatňovanie ekosystémovej koncepcie riadenia ľudskej činnosti vo všetkých oblastiach, ktoré majú vplyv na morské prostredie. V zelenej knihe o reforme spoločnej rybárskej politiky ⁽¹⁾ sa ustanovuje, že táto politika musí byť nastavená tak, aby poskytovala správne nástroje na podporu tejto ekosystémovej koncepcie.
- (7) Opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného článkom 25 ods. 1 smernice 2008/56/ES,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Kritériá, ktoré majú členské štáty uplatňovať pri posudzovaní rozsahu, v akom bol dosiahnutý dobrý environmentálny stav, doplnené o odkazy na prípadné uplatniteľné metodické normy, sú uvedené v prílohe.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 1. septembra 2010

Za Komisiu
Janez POTOČNIK
člen Komisie

⁽¹⁾ KOM(2009) 163, v konečnom znení, s. 19.

PRÍLOHA

KRITÉRIÁ A METODICKÉ NORMY URČOVANIA DOBRÉHO ENVIRONMENTÁLNEHO STAVU

ČASŤ A

Všeobecné podmienky uplatňovania kritérií určovania dobrého environmentálneho stavu

1. Kritériá na posudzovanie toho, do akej miery sa podarilo dosiahnuť dobrý environmentálny stav, sú uvedené a očíslované v časti B v súvislosti s každým zo všetkých jedenástich deskriptorov dobrého environmentálneho stavu, ktoré sú stanovené v prílohe I k smernici 2008/56/ES. K uvedeným kritériám je pripojený zoznam súvisiacich ukazovateľov, ktorými sa zaisťuje realizovateľnosť týchto kritérií a umožňuje ďalší pokrok. V časti B sú ku kritériám prípadne pripojené odkazy na uplatniteľné metodické normy. V niektorých prípadoch týchto kritérií a súvisiacich ukazovateľov je potrebný ďalší vývoj a dodatočné informácie. Tieto otázky sa budú riešiť v rámci revízie tohto rozhodnutia ⁽¹⁾. V tejto časti sú uvedené všeobecné podmienky uplatňovania týchto kritérií a súvisiacich ukazovateľov.
2. V prípade väčšiny kritérií sa pri posudzovaní a požadovaných metodológiách musia zohľadniť kritériá a prípadne vychádzať z týchto kritérií, ktoré sa uplatňujú v rámci existujúcich právnych predpisov Spoločenstva, najmä smernice 2000/60/ES, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/105/ES ⁽²⁾, smernice 92/43/EHS, smernice 2009/147/ES a iných príslušných právnych predpisov Únie [vrátane právnych predpisov spoločnej politiky rybolovu, napr. nariadenia Rady (ES) č. 199/2008 ⁽³⁾], pričom sa zohľadnia aj správy pracovných skupín ustanovených Spoločným výskumným centrom a Medzinárodnou radou pre výskum morí ⁽⁴⁾, a pokiaľ je to relevantné, informácie a znalosti získané v rámci regionálnych dohôd o moriach, ako aj postupy, ktoré sa v tomto rámci vypracovali.
3. Dobrý environmentálny stav si vyžaduje, aby sa všetky ľudské činnosti vykonávali v súlade s podmienkou ochrany a zachovania morského prostredia a koncepciou udržateľného využívania morských produktov a služieb súčasnou aj budúcou generáciou podľa článku 1 smernice 2008/56/ES. Kritériá určovania dobrého environmentálneho stavu sa musia uplatňovať s prihliadnutím na potrebu cieleného posudzovania a monitorovania a uprednostňovania činností súvisiacich s významom vplyvov na morské systémy a ich ohrozenia a s ich komponentmi. Je však dôležité, aby sa pri posudzovaní brali do úvahy hlavné kumulatívne a synergické účinky vplyvov na morský ekosystém, ako sa uvádza v článku 8 ods. 1 písm. b) bode ii) smernice 2008/56/ES.
4. V mnohých prípadoch, a najmä vzhľadom na vzťah medzi potrebami informácií a geografickým rozsahom príslušných morských vôd, môže byť vhodné uplatniť najprv niektoré vybrané kritériá a súvisiace ukazovatele na celkovú kontrolu environmentálneho stavu v širšom meradle a až potom určiť prípady a osobitné oblasti, kde je vzhľadom na význam vplyvov a hrozieb z hľadiska environmentálnych charakteristík a/alebo tlakov spôsobených ľudskou činnosťou potrebné podrobnejšie posudzovanie, v rámci ktorého sa vyberú všetky relevantné ukazovatele súvisiace s príslušnými kritériami.
5. Časová a územná miera vplyvov sa výrazne líši v závislosti od typu tlaku a citlivosti postihnutých komponentov ekosystému. Vzhľadom na charakteristiky niektorých kritérií a ukazovateľov môže byť na pokrytie škály rôznych procesov potrebné uplatňovanie rozličných časových mierok. Keď treba posudzovanie začať realizovať v relatívne malom rozsahu na to, aby malo z ekologického hľadiska význam (napríklad v prípade lokálnych tlakov), mohlo by byť nutné zväčšiť rozsah posudzovania v širšej miere, napríklad na úrovni podoblastí, subregiónov a regiónov.
6. Kombinované posúdenie rozsahu, rozloženia a intenzity tlakov a miera, zraniteľnosť a odolnosť rozličných zložiek ekosystému vrátane ich prípadného zmapovania umožňuje identifikáciu oblastí, v ktorých morské systémy boli alebo by mohli byť poškodené. Takisto predstavuje užitočný základ na posúdenie rozsahu skutočných alebo potenciálnych vplyvov na morské ekosystémy. Takéto posudzovanie, pri ktorom sa zohľadňujú aspekty založené na analýze rizík, takisto umožňuje vybrať najvhodnejšie ukazovatele súvisiace s kritériami posudzovania pokroku pri dosahovaní dobrého environmentálneho stavu. Ďalej uľahčuje vývoj osobitných nástrojov, vďaka ktorým sa môže na riadenie ľudských činností potrebných na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu uplatniť metóda založená na ekosystéme, a to prostredníctvom identifikácie zdrojov tlakov a vplyvov, vrátane ich kumulatívnych a synergických účinkov. Medzi takéto nástroje patria opatrenia územnej ochrany a opatrenia uvedené v zozname v prílohe VI k smernici 2008/56/ES, predovšetkým opatrenia priestorového a časového rozvrhnutia kontrol, napríklad námorné územné plánovanie.
7. Environmentálne podmienky v moriach a ľudské činnosti, ktoré na ne vplyvávajú, sú mimoriadne rôznorodé. Rozdiely existujú predovšetkým medzi regiónmi, ale aj v rámci morských regiónov, subregiónov a podoblastí. Z tohto dôvodu môže byť na stanovenie uplatniteľnosti osobitných ukazovateľov súvisiacich s kritériami potrebné určiť, či sú ekologicky relevantné pre príslušnú posudzovanú situáciu.

⁽¹⁾ Pozri odôvodnenia 3 a 4.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 84.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 60, 5.3.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ Pozri odôvodnenie 2.

8. Členské štáty musia posúdiť všetky kritériá a súvisiace ukazovatele uvedené v tejto prílohe, aby mohli označiť tie z nich, ktoré sa majú použiť na určenie dobrého environmentálneho stavu. Ak sa členský štát na základe počiatočného posúdenia domnieva, že nie je vhodné uplatniť jedno alebo viac kritérií, musí predložiť Komisii odôvodnenie v rámci oznámenia podľa článku 9 ods. 2 smernice 2008/56/ES v prípade, že je to v súvislosti s konzistenciou a porovnaním medzi regiónmi a subregiónmi relevantné. V tejto súvislosti členské štáty podliehajú povinnosti regionálnej spolupráce ustanovenej v článkoch 5 a 6 smernice 2008/56/ES a predovšetkým požiadavke zabezpečiť koherentnosť a koordinovanosť rozličných prvkov morských stratégií v príslušných morských regiónoch alebo subregiónoch.
9. Je dôležité, aby sa pri uplatňovaní kritérií zohľadnili výsledky počiatočného posudzovania požadovaného podľa článku 8 a prílohy III k smernici 2008/56/ES a aby sa tieto činnosti neuskutočňovali izolovane. Počiatočné posúdenie je hlavným prostriedkom identifikácie základných vlastností a charakteristík, ako aj prevládajúcich tlakov a vplyvov na morské prostredie, s výhradou pravidelnej aktualizácie a monitorovacích programov. Toto prvé posúdenie sa musí ukončiť do dátumu stanoveného v článku 5 ods. 2 smernice 2008/56/ES na základe orientačných zoznamov prvkov uvedených v prílohe III k uvedenej smernici a s prihliadnutím na prípadné existujúce údaje. Treba venovať pozornosť skutočnosti, že niektoré kritériá a súvisiace ukazovatele sú počas tohto počiatočného obdobia ešte vo fáze vývoja.
10. Pokrok pri dosahovaní dobrého environmentálneho stavu sa uskutočňuje v kontexte neustálych rozsiahlejších zmien morského prostredia. Zmena klímy už pôsobí na morské prostredie, okrem iného aj na procesy a funkcie ekosystémov. Členské štáty musia pri vypracúvaní svojich príslušných morských stratégií špecifikovať tam, kde je to vhodné, všetky dôkazy o dôsledkoch zmeny klímy. Súčasťou adaptabilného riadenia na základe ekosystémovej koncepcie je pravidelná aktualizácia určovania dobrého environmentálneho stavu.

ČASŤ B

Kritériá určovania dobrého environmentálneho stavu súvisiace s deskriptormi uvedenými v prílohe I k smernici 2008/56/ES

Deskriptor 1: Zachovanie biologickej diverzity. Kvalita a výskyt biotopov a rozloženie a abundancia druhov zodpovedajú prevládajúcim fyzikálno-geografickým, geografickým a klimatickým podmienkam.

Posúdenie je potrebné vykonať na viacerých ekologických úrovniach: ekosystémy, biotopy (vrátane ich pridružených spoločenstiev v zmysle biotopov) a druhy, ktoré sa odrážajú v štruktúre tohto oddielu s ohľadom na bod 2 časti A. Pri niektorých aspektoch v rámci tohto deskriptora je potrebná dodatočná vedecká a technická podpora⁽⁵⁾. Vzhľadom na široký záber tohto deskriptora je potrebné so zreteľom na prílohu III k smernici 2008/56/ES určiť prioritné vlastnosti biodiverzity na úrovni druhov, biotopov a ekosystémov. Umožní sa tým identifikácia tých vlastností biodiverzity a tých oblastí, kde dochádza k vplyvom a vzniku hrozieb, a umožní sa určiť spomedzi vybraných kritérií vhodné ukazovatele pre dotknuté oblasti a vlastnosti⁽⁶⁾. Povinnosť regionálnej spolupráce uvedená v článkoch 5 a 6 smernice 2008/56/ES priamo súvisí s procesom výberu vlastností biodiverzity v rámci regiónov, subregiónov a podoblastí a okrem iného tam, kde je to vhodné, slúži na stanovenie referenčných podmienok podľa prílohy IV k smernici 2008/56/ES. Modelovanie pomocou platformy geografického informačného systému môže predstavovať užitočnú základňu pre mapovanie rozličných vlastností biodiverzity a ľudských činností a ich tlakov za predpokladu, že všetky prípadné chyby sa pri uplatňovaní výsledkov dôsledne posúdia a opíšu. Tento typ údajov je nevyhnutným predpokladom ekosystémového riadenia ľudských činností a vývoja súvisiacich územných nástrojov⁽⁷⁾.

Úroveň druhov

Zohľadňujúc rozličné druhy a spoločenstvá (napríklad fytoplanktón a zooplanktón) uvedené v orientačnom zozname v tabuľke I prílohy III k smernici 2008/56/ES, je potrebné pre každý región, subregión alebo podoblasť navrhnuť súbor relevantných druhov a funkčných skupín, pričom sa zohľadní bod 2 časti A. Tri kritériá na posudzovanie všetkých druhov sú rozšírenie druhov, veľkosť populácie a stav populácie. Pokiaľ ide o posledné kritérium, existujú prípady, keď zahŕňa aj pojmy zdravia populácie a inter- a intra-špecifických vzťahov. Okrem toho je potrebné samostatne posúdiť poddruhy a populácie, u ktorých sa na základe počiatočného posudzovania alebo nových dostupných informácií zistili vplyvy alebo potenciálne ohrozenie stavu niektorých z nich. Posudzovanie druhov si vyžaduje aj integrované chápanie rozšírenia, veľkosti a podmienok ich biotopov v súlade s požiadavkami ustanovenými v smernici 92/43/EHS⁽⁸⁾ a smernici 2009/147/ES s cieľom zaručiť, že existuje dostatočne veľký biotop na zachovanie jeho populácie, pričom sa zohľadňujú všetky hrozby poškodenia alebo straty takýchto biotopov. Pokiaľ ide o biodiverzitu na úrovni druhov, existujú tieto tri kritériá a súvisiace ukazovatele na posudzovanie pokroku v dosahovaní dobrého environmentálneho stavu:

⁽⁵⁾ Pozri odôvodnenia 3 a 4.

⁽⁶⁾ Pozri body 3 až 6 v časti A.

⁽⁷⁾ Pozri bod 6 v časti A.

⁽⁸⁾ Posudzovanie, monitorovanie a nahlasovanie stavu ochrany – Príprava správy za roky 2001 – 2007 podľa článku 17 smernice o biotopoch, 15. marec 2005, prijaté Výborom pre biotopy 20. apríla 2005.

1.1. Rozšírenie druhov

- Rozsah rozšírenia (1.1.1)
- Prípadná schéma rozšírenia v rámci uvedeného rozsahu (1.1.2)
- Oblasť pokrytá druhmi (pre sesilné/bentické druhy) (1.1.3)

1.2. Veľkosť populácie

- Abundancia a/alebo biomasa populácie, podľa toho, čo je vhodné (1.2.1)

1.3. Stav populácie

- Demografické charakteristiky populácie (napr. veľkosť tela alebo štruktúra vekovej triedy, pomer pohlaví, miera plodnosti, miera prežívania/úhynu) (1.3.1)
- Genetická štruktúra populácie, tam, kde je to vhodné (1.3.2)

Úroveň biotopov

Na účely smernice 2008/56/ES pojem „biotop“ zahŕňa abiotické charakteristiky, ako aj súvisiace biologické spoločenstvo, pričom sa obidvoma prvkami zaoberá spoločne v zmysle pojmu biotop. Pre každý región, subregión alebo podoblasť sa musí navrhnúť súbor typov biotopov, pričom sa zohľadnia rozličné biotopy uvedené v orientačnom zozname v tabuľke 1 prílohy III a so zreteľom na nástroje uvedené v bode 2 časti A. Také nástroje sa ďalej vzťahujú na určité komplexy biotopov (čo znamená prípadné posudzovanie zloženia, rozsahu a relatívnych rozmerov biotopov v rámci takýchto komplexov) a funkčné biotopy (ako oblasti neresenia, reprodukcie a kŕmenia a migračné trasy). Dodatočné úsilie vynaložené pri uskutočňovaní koherentnej klasifikácie morských biotopov, doplnené o primerané mapovanie, je dôležité na posudzovanie na úrovni biotopov, pričom sa zohľadňujú zmeny v súvislosti so zmenami medzi pobrežím a hĺbkou (napr. pobrežné, šelfové a hlboké moria). Tromi kritériami posudzovania biotopov sú ich rozšírenie, rozsah a stav (v prípade stavu ide predovšetkým o stav typických druhov a spoločenstiev) spolu s príslušnými súvisiacimi ukazovateľmi. Posudzovanie stavu biotopov si vyžaduje integrované chápanie stavu súvisiacich spoločenstiev a druhov v súlade s požiadavkami ustanovenými v smernici 92/43/EHS⁽⁹⁾ a smernici 2009/147/ES, prípadne vrátane primeraného posudzovania ich funkčných vlastností.

1.4. Rozšírenie biotopov

- Rozsah rozšírenia (1.4.1)
- Schéma rozšírenia (1.4.2)

1.5. Rozsah biotopu

- Oblasť biotopu (1.5.1)
- Objem biotopu tam, kde je to vhodné (1.5.2)

1.6. Stav biotopu

- Stav typických druhov a spoločenstiev (1.6.1)
- Relatívna abundancia a/alebo biomasa, podľa toho, čo je vhodné (1.6.2)
- Fyzikálne, hydrologické a chemické podmienky (1.6.3)

Úroveň ekosystémov

1.7. Štruktúra ekosystému

- Zloženie a relatívne rozmery komponentov ekosystému (biotopy a druhy) (1.7.1)

Okrem toho je pri posudzovaní procesov a funkcií ekosystémov na účely celkového určenia dobrého environmentálneho stavu, okrem iného aj so zreteľom na článok 1, článok 3 ods. 5 a článok 9 ods. 1 smernice 2008/56/ES, podstatné vzájomné pôsobenie štrukturálnych komponentov ekosystému. Na riešenie problematiky procesov a funkcií ekosystémov sú dôležité aj iné funkčné aspekty, ktorými sa zaoberajú iné deskriptory dobrého environmentálneho stavu (napríklad deskriptory 4 a 6), ako aj otázky prepojitelnosti a odolnosti.

⁽⁹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 8.

Deskriptor 2: Nepôvodné druhy introdukované v dôsledku ľudskej činnosti na úrovniach, pri ktorých nepoškodujú ekosystém.

Určenie a posúdenie dráh a vektorov šírenia nepôvodných druhov v dôsledku ľudskej činnosti je nevyhnutnou podmienkou na to, aby sa dalo zabrániť tomu, aby takéto druhy introdukované v dôsledku ľudskej činnosti dosiahli úroveň, na ktorých by nepriaznivo vplývali na ekosystémy, a podmienkou zmiernenia akýchkoľvek vplyvov. Pri počiatkoch posudzovania sa musí brať do úvahy skutočnosť, že niektoré introdukcie v dôsledku ľudskej činnosti sú už regulované na úrovni Únie⁽¹⁰⁾ s cieľom posúdiť a minimalizovať ich možný vplyv na vodné ekosystémy a že niektoré nepôvodné druhy sa už dlho používajú v akvakultúre a sú predmetom osobitných povolení v rámci existujúcich právnych predpisov⁽¹¹⁾. Ešte stále máme len obmedzené znalosti o účinkoch nepôvodných druhov na životné prostredie. Na vypracovanie potenciálne užitočných ukazovateľov⁽¹²⁾, predovšetkým o vplyvoch invazívnych nepôvodných druhov (napríklad indexov biologického znečistenia), ktoré sú hlavným problémom pri dosahovaní dobrého environmentálneho stavu, je potrebný ďalší vedecký a technický rozvoj. Prioritou v súvislosti s posudzovaním a monitorovaním⁽¹³⁾ je charakterizovanie stavu, ktoré predstavuje nevyhnutnú podmienku posúdenia významu vplyvov, ale samo o sebe nerozhoduje o dosiahnutí dobrého environmentálneho stavu pre tento deskriptor.

2.1. Charakterizovanie abundancie a stavu nepôvodných druhov, predovšetkým invazívnych druhov

- Tendencie, čo sa týka abundancie, časového výskytu a priestorového rozšírenia voľne žijúcich nepôvodných druhov, najmä invazívnych nepôvodných druhov, predovšetkým v rizikových oblastiach, vo vzťahu k hlavným vektorom a dráham šírenia takýchto druhov (2.1.1)

2.2. Environmentálny vplyv nepôvodných invazívnych druhov

- Pomer medzi nepôvodnými invazívnymi druhmi a pôvodnými druhmi v niektorých dobre preštudovaných taxonomických skupinách (napr. ryby, makroriasy, mäkkýše), ktorý môže poskytnúť informácie o veľkosti zmien v zložení druhov (napr. až po úplné vytlačenie pôvodných druhov) (2.2.1)
- Vplyvy nepôvodných invazívnych druhov na úrovni druhov, biotopov a ekosystémov, pokiaľ je to realizovateľné (2.2.2)

Deskriptor 3: Populácie všetkých komerčne využívaných rýb a mäkkýšov sa nachádzajú v rámci bezpečných biologických limitov, pričom rozloženie populácie z hľadiska veku a veľkosti naznačuje zdravú zásobu.

Tento oddiel sa uplatňuje na všetky zásoby podliehajúce nariadeniu (ES) č. 199/2008 (v rámci rozsahu geografickej pôsobnosti smernice 2008/56/ES) a podobným záväzkom vyplývajúcim zo spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva. Jeho uplatňovanie na tieto a iné zásoby závisí od dostupných údajov [berúc do úvahy ustanovenia o zhromažďovaní údajov nariadenia (ES) č. 199/2008)], na základe ktorých sa určia ukazovatele, ktoré je najvhodnejšie použiť. Tri kritériá a súvisiace ukazovatele na posudzovanie pokroku v dosahovaní dobrého environmentálneho stavu sú v prípade tohto deskriptora tieto:

3.1. Úroveň tlaku na rybolovnú činnosť

Primárny ukazovateľ. Primárnym ukazovateľom úrovne tlaku rybolovnej činnosti je:

- Úhyn pri rybolove (F) (3.1.1)

Dosahovanie alebo zachovanie dobrého environmentálneho stavu si vyžaduje, aby sa hodnoty F rovnali alebo boli menšie ako F_{MSY} , čo je úroveň schopná zabezpečiť maximálny udržateľný výnos (MSY). Znamená to, že v prípade kombinovaného rybného hospodárstva a tam, kde dochádza k významnému vzájomnému pôsobeniu ekosystémov, môže v dôsledku dlhodobých plánov riadenia dôjsť k ľahšiemu výlovu určitých zásob ako na úrovniach F_{MSY} , aby nebol ovplyvnený výlov iných druhov na úrovni F_{MSY} ⁽¹⁴⁾.

Hodnota F sa odhaduje prostredníctvom vhodného analytického posudzovania založeného na analýze úlovkov (ktorý sa berie ako celý úlovok z danej zásoby, vrátane odhodnených rýb a nezapočítaných úlovkov) podľa veku alebo dĺžky a na pomocných informáciách. Ak znalosti populačnej dynamiky zásoby neumožňujú uskutočniť simulácie, môže sa použiť vedecké posúdenie hodnôt F na základe krivky výnosov v závislosti od jej obnovy (yield-per-recruit curve – Y/R) v kombinácii s ďalšími informáciami o historických charakteristikách výkonu rybolovu alebo o populačnej dynamike podobných zásob.

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 708/2007 z 11. júna 2007 o využívaní cudzích a lokálne sa nevyskytujúcich druhov v akvakultúre (Ú. v. EÚ L 168, 28.6.2007, s. 1).

⁽¹¹⁾ Pozri prílohu IV k nariadeniu (ES) č. 708/2007.

⁽¹²⁾ Pozri odôvodnenia 3 a 4.

⁽¹³⁾ Pozri bod 9 v časti A.

⁽¹⁴⁾ Oznámenie Zavádzanie trvale udržateľnosti do rybného hospodárstva EÚ pomocou maximálneho udržateľného výnosu, KOM(2006) 360, v konečnom znení.

Sekundárne ukazovatele (ak hodnoty výnosu pre F z analytických posudkov nie sú k dispozícii):

- Pomer medzi úlovkom a indexom biomasy (ďalej len pomer úlovok/biomasa) (3.1.2)

Hodnota ukazovateľa, ktorý vyjadruje F_{MSY} , sa musí určiť prostredníctvom vedeckého posudzovania na základe analýzy pozorovaných historických trendov ukazovateľa v kombinácii s ďalšími informáciami o historických charakteristikách výkonu rybolovu. Tam, kde sú k dispozícii výsledky posudzovania zásob na základe produkcie, môže sa za orientačnú referenčnú hodnotu považovať pomer úlovkov a biomasy zaistujúci MSY.

Okrem pomeru úlovkov a biomasy sa môžu vytvoriť druhotné ukazovatele na základe akéhokoľvek iného vhodného primerane odôvodneného vyjadrenia, ako je úhyn rýb pri rybolove.

3.2. Reprodukčná schopnosť zásoby

Primárny ukazovateľ. Primárnym ukazovateľom reprodukčnej schopnosti zásoby je:

- Biomasa neresiacej sa zásoby (SSB)(3.2.1)

Odhaduje sa z vhodných analytických posudkov založených na analýze úlovkov podľa veku a dĺžky a na doplňujúcich informáciách.

Ak analytický posudok umožňuje odhad SSB, referenčnou hodnotu vyjadrujúcou plnú reprodukčnú schopnosť je SSB_{MSY} , t. j. biomasa neresiacej sa zásoby, ktorá by dosiahla MSY pri úhyne rýb pri rybolove rovnajúcom sa F_{MSY} . Akákoľvek zistená hodnota SSB, ktorá sa rovná SSB_{MSY} alebo je väčšia ako SSB_{MSY} , sa považuje za vyhovujúcu tomuto kritériu.

Je potrebné uskutočniť ďalší výskum, ktorý sa bude zaoberať skutočnosťou, že SSB zodpovedajúca MSY sa nemusí pri všetkých zásobách dosiahnuť naraz z dôvodu možného vzájomného pôsobenia medzi nimi.

Ak simulačné modely neumožňujú odhad spoľahlivej hodnoty SSB_{MSY} , potom referenčnou hodnotou, ktorá sa použije na účely tohto kritéria, je SSB_{pa} , čo je minimálna hodnota SSB, pre ktorú existuje vysoká pravdepodobnosť, že zásoba je schopná obnovy za prevládajúcich podmienok výlovu.

Sekundárne ukazovatele (ak hodnoty výnosu pre SSB z analytických posudkov nie sú k dispozícii):

- Indexy biomasy (3.2.2)

Takéto indexy sa môžu použiť, ak je možné získať ich pre tú časť populácie, ktorá je pohlavne zrelá. V takýchto prípadoch sa musia tieto indexy použiť vtedy, keď je možné vedeckým posúdením a pomocou podrobnej analýzy historických trendov ukazovateľa v kombinácii s ďalšími informáciami o historických výkonnostných charakteristikách rybolovu určiť, že existuje vysoká pravdepodobnosť, že zásoba bude schopná obnovy za prevládajúcich podmienok výlovu.

3.3. Rozdelenie populácie podľa veku a veľkosti

Primárne ukazovatele. Pre zdravé zásoby je charakteristický vysoký podiel starých veľkých jedincov. Medzi ukazovatele založené na relatívnej abundancii veľkých rýb patrí:

- Podiel rýb väčších, než je priemerná veľkosť rýb prvého pohlavného dozrievania (3.3.1)
- Priemerná maximálna dĺžka všetkých druhov získaná výskumnými plavidlami vykonávajúcimi prieskum (3.3.2)
- 95 % percentil rozloženia rýb podľa dĺžky pozorovaný výskumnými plavidlami vykonávajúcimi prieskum (3.3.3)

Sekundárny ukazovateľ:

- Veľkosť rýb prvého pohlavného dozrievania, ktorá môže vyjadrovať rozsah nežiaducich genetických účinkov výlovu (3.3.4)

Pri určovaní toho, či existuje vysoká pravdepodobnosť, že nebude poškodená prirodzená genetická rozmanitosť zásoby, sa požaduje odborný posudok pre dva súbory ukazovateľov (podiel starých rýb a veľkosť rýb pri prvom pohlavnom dozrievaní). Odborný posudok sa musí vypracovať na základe analýzy časových sérií dostupných pre ukazovateľ spolu so všetkými ostatnými informáciami o biológii druhov.

Deskriptor 4: Všetky prvky morského potravinového reťazca do tej miery, do ktorej sú známe, sa vyskytujú v normálnej abundancii a diverzite a na úrovniach, kde je možné zaistiť dlhodobú abundanciu druhov a zachovanie ich plnej reprodukčnej kapacity.

Tento deskriptor sa týka takých významných funkčných aspektov, ako sú energetické toky a štruktúra potravinových reťazcov (veľkosť a abundancia). V tejto fáze sa požaduje dodatočná vedecká a technická podpora pre ďalší vývoj kritérií a potenciálne užitočných ukazovateľov na riešenie otázok vzťahov v rámci potravinového reťazca ⁽¹⁵⁾.

4.1. Produktivita (produkcia na jednotku biomasy) kľúčových druhov a potravinových skupín

Na riešenie energetických tokov v potravinových reťazcoch sa musia vytvoriť vhodné ukazovatele, ktorými sa budú ďalej posudzovať vlastnosti hlavných procesov medzi predátormi a korisťou vyjadrujúce dlhodobú životaschopnosť komponentov potravinového reťazca, ktorého sú súčasťou, a to na základe skúseností získaných v niektorých subregiónoch pri výbere vhodných druhov (napr. cicavcov, vodného vtáctva).

- Vlastnosti kľúčových druhov predátorov vyjadrené pomocou ich produkcie na jednotku biomasy (produktivity) (4.1.1)

4.2. Podiel vybraných druhov na vrchole potravinových reťazcov

Na riešenie štruktúry potravinových reťazcov, veľkosti a abundancie komponentov je potrebné posúdiť podiel vybraných druhov na vrchole potravinových reťazcov. Ďalej sa musia vytvoriť ukazovatele na základe skúseností získaných v určitých subregiónoch. Pre veľké ryby sú k dispozícii údaje z monitorovacích prieskumov rýb.

- Veľké ryby (podľa hmotnosti) (4.2.1)

4.3. Abundancia/rozdelenie kľúčových potravinových skupín/druhov

- Trendy, čo sa týka abundancie funkčne významných vybraných skupín/druhov (4.3.1)

Je potrebné zistiť zmeny v stave populácie, ktoré môžu potenciálne vplývať na štruktúru potravinového reťazca. Musia sa ďalej špecifikovať podrobné ukazovatele, pričom sa zohľadní ich význam pre potravinové reťazce, a to na základe vhodných skupín/druhov v regióne, subregióne alebo podoblasti, prípadne vrátane:

- skupín s vysokou mierou obratu (napr. fytoplanktón, zooplanktón, medúzy, lastúrníky, krátko žijúce oceánske ryby), ktoré rýchlo reagujú na zmeny ekosystémov a sú užitočné ako ukazovatele skorého varovania,
- skupín/druhov, ktoré sú cieľom ľudskej činnosti alebo ktoré sú ňou nepriamo ovplyvnené (predovšetkým vedľajšie úlovky a odpad),
- skupín/druhov definujúcich biotopy,
- skupín/druhov na vrchole potravinového reťazca,
- anadrómnych a katadrómnych druhov migrujúcich na veľké vzdialenosti,
- skupín/druhov, ktoré sú úzko spojené so špecifickými skupinami/druhmi na inej potravinovej úrovni.

Deskriptor 5: Eutrofizácia z dôvodu ľudskej činnosti je minimalizovaná, najmä jej škodlivé účinky, ako straty z hľadiska biodiverzity, poškodzovanie ekosystému, šírenie škodlivých rias a nedostatok kyslíka vo vodách pri dne.

Posúdenie eutrofizácie v morských vodách musí zohľadniť posúdenie pobrežných a brakických vôd podľa smernice 2000/60/ES (príloha V, 1.2.3 a 1.2.4) a súvisiace usmernenia ⁽¹⁶⁾ tak, aby sa zaistila porovnateľnosť, berúc do úvahy aj informácie a znalosti získané v rámci regionálnych dohôd o moriach, ako aj postupy, ktoré sa v tomto rámci vypracovali. Otázky súvisiace s rizikami sa môžu na základe kontrolného postupu ako súčasť počiatočného posudzovania brať do úvahy na účely účinného posúdenia eutrofizácie ⁽¹⁷⁾. Pri posudzovaní sa musia kombinovať informácie o obsahu živín a o množstve tých primárnych a sekundárnych účinkov, ktoré sú dôležité pre ekológiu ⁽¹⁸⁾, pričom sa berie do úvahy príslušný časový rozsah. Vzhľadom na to, že koncentrácia živín súvisí s prínosom živín z riek v oblasti výlovu, spolupráca s vnútrozemskými členskými štátmi prostredníctvom uznávaných štruktúr spolupráce v súlade s článkom 6 ods. 2 tretím pododsekom smernice 2008/56/ES je mimoriadne dôležitá.

⁽¹⁵⁾ Pozri odôvodnenia 3 a 4.

⁽¹⁶⁾ Usmernenie o posudzovaní eutrofizácie v kontexte európskej vodnej politiky, dokument č. 23, Európska komisia (2009). Pozri <http://circa.europa.eu/Public/irc/env/wfd/library>

⁽¹⁷⁾ Pozri body 3 až 6 v časti A.

⁽¹⁸⁾ Pozri bod 7 v časti A.

5.1. Obsah živín

- Koncentrácia živín vo vodnom stĺpci (5.1.1)
- Pomery živín (oxid kremičitý, dusík a fosfor) tam, kde je to vhodné (5.1.2)

5.2. Priame účinky obohacovania živinami

- Koncentrácia chlorofylu vo vodnom stĺpci (5.2.1)
- Priehľadnosť vody súvisiaca so zvýšeným výskytom naplavených rias tam, kde je to vhodné (5.2.2)
- Abundancia oportunistických makrorias (5.2.3)
- Zmena druhov v zložení flóry, napr. pomer rozsievok a bičíkovcov, zmena z bentických na pelagické, ako aj kvitnutie škodlivých rastlín/šírenie toxických rias (napr. cyanobaktérie) spôsobené ľudskou činnosťou (5.2.4)

5.3. Nepriame účinky obohacovania živinami

- Abundancia stálych chalúh a morskej trávy (napr. fukoidov, morskej trávy a neptúnovej trávy) nepriaznivo ovplyvnených poklesom priehľadnosti vody (5.3.1)
- Rozpustený kyslík, t. j. zmeny z dôvodu zvýšeného rozkladu organických látok a veľkosť príslušnej oblasti (5.3.2)

Deskriptor 6: Integrita morského dna je na takej úrovni, kde je zaručené, že štruktúra a funkcie ekosystémov sú zaistené a predovšetkým bentické ekosystémy nie sú poškodené.

Cieľom je dosiahnuť, aby tlak ľudskej činnosti na morskom dne nebránil komponentom ekosystémov v zachovávaní ich prirodzenej rozmanitosti, produktivity a dynamických ekologických procesov so zreteľom na odolnosť ekosystémov. Systém posudzovania pre tento deskriptor môže byť mimoriadne náročný vzhľadom na rôznorodý charakter vlastností niektorých bentických ekosystémov a viacerých tlakov ľudskej činnosti. Posudzovanie a monitorovanie sa musí uskutočniť po počiatočnej kontrole vplyvov a ohrozenia vlastností biodiverzity a tlakov ľudskej činnosti a po začlenení jej výsledkov posúdenia menšieho aj väčšieho rozsahu pokrývajúcich prípadnú príslušnú podoblasť, subregión alebo región⁽¹⁹⁾.

6.1. Fyzické poškodenie vzhľadom na charakteristiky substrátov

Hlavným problémom z hľadiska riadenia je miera vplyvov ľudskej činnosti na substráty morského dna, ktoré tvoria štruktúru bentických biotopov. Spomedzi jednotlivých typov substrátov biogénne substráty, ktoré sú najcitlivejšie na fyzické poškodenie, zaisťujú rad funkcií podporujúcich bentické biotopy a spoločenstvá.

- Typ, abundancia, biomasa a plošná rozloha príslušného biogénneho substrátu (6.1.1)
- Rozloha morského dna výrazne ovplyvnená ľudskými činnosťami pre rozličné typy substrátov (6.1.2)

6.2. Stav bentického spoločenstva

Charakteristické znaky bentického spoločenstva, napríklad zloženie druhov, veľkosť zloženia a funkčné vlastnosti predstavujú významný nástroj určovania potenciálu správneho fungovania ekosystému. Informácie o štruktúre a dynamike spoločenstiev sa získavajú podľa vhodnosti meraním rozmanitosti druhov, ich produktivity (abundancie alebo biomasy), tolerantných alebo citlivých taxónov a taxocénnej dominancie a veľkosti zloženia spoločenstva vyjadrenej pomerom malých a veľkých jedincov.

- Prítomnosť mimoriadne citlivých a/alebo tolerantných druhov (6.2.1)
- Multimetrické indexy na posudzovanie stavu a funkčnosti bentického spoločenstva, ako je rozmanitosť a bohatosť druhov, pomer oportunistických a citlivých druhov (6.2.2)
- Podiel biomasy alebo počet jedincov v rámci makrobentosu s väčšou ako špecifikovanou dĺžkou/veľkosťou (6.2.3)
- Parametre opisujúce vlastnosti (tvar, sklon a intercept) veľkostného spektra bentického spoločenstva (6.2.4)

Deskriptor 7: Trvalá zmena hydrografických podmienok nemá škodlivý účinok na morské ekosystémy.

⁽¹⁹⁾ Pozri body 3 až 6 v časti A.

Trvalé zmeny hydrografických podmienok z dôvodu ľudských činností môžu pozostávať napríklad zo zmien v režime prílivu, transporte usadenín a čerstvej vody, pôsobení prúdov alebo vln, čo vedie k zmenám fyzikálnych a chemických vlastností uvedených v tabuľke 1 prílohy III k smernici 2008/56/ES. Takéto zmeny môžu byť mimoriadne významné vtedy, keď majú potenciálnu schopnosť vo väčšej miere vplývať na morské ekosystémy, pričom ich posúdením sa môže zabezpečiť skoré varovanie pred možnými účinkami na ekosystém. V smernici 2000/60/ES sa pre pobrežné vody stanovujú hydromorfologické ciele, ktorými sa musia zaoberať opatrenia v rámci plánov riadenia povodí riek. Pri posudzovaní vplyvu činností je potrebný samostatný prístup k jednotlivým prípadom. Také nástroje, ako je posudzovanie environmentálneho vplyvu, strategické environmentálne posudzovanie a námorné územné plánovanie, môžu prispievať k hodnoteniu a posudzovaniu rozsahu a kumulatívnych aspektov vplyvu takýchto činností. Je však dôležité zabezpečiť, aby všetky takéto nástroje poskytovali primerané prvky na posudzovanie potenciálnych vplyvov na morské prostredie vrátane cezhraničných aspektov.

7.1. Územná charakteristika trvalých zmien

- Plošná rozloha ovplyvnená trvalými zmenami (7.1.1)

7.2. Vplyv trvalých hydrografických zmien

- Územná rozloha biotopov ovplyvnených trvalými zmenami (7.2.1)
- Zmeny biotopov, predovšetkým ich funkcií (napr. oblastí neresenia, plodenia a kŕmenia a migračných trás rýb, vtákov a cicavcov) z dôvodu zmenených hydrografických podmienok (7.2.2)

Deskriptor 8: Koncentrácie znečisťujúcimi látkami sú na úrovniach, na ktorých nemajú znečisťujúce účinky.

Koncentrácia znečisťujúcich látok v morskom prostredí a ich účinky sa musia posudzovať, berúc do úvahy vplyvy a hrozby pre ekosystém⁽²⁰⁾. V teritoriálnych a/alebo pobrežných vodách sa musia zohľadňovať príslušné ustanovenia smernice 2000/60/ES, aby sa zabezpečila správna koordinácia vykonávania obidvoch právnych rámcov, pričom sa musia brať do úvahy aj informácie a znalosti získané v rámci regionálnych dohovorov o moriach, ako aj postupy, ktoré sa v tomto rámci vypracovali. V prípade, že je to relevantné pre morské prostredie, členské štáty musia posudzovať látky alebo skupiny látok, ktoré:

- i) prekračujú príslušné normy environmentálnej kvality stanovené podľa článku 2 ods. 35 smernice 2000/60/ES a podľa prílohy V k uvedenej smernici v pobrežných alebo teritoriálnych vodách susediacich s morským regiónom alebo subregiónom nezávisle od toho, či ide o vodu, usadeniny alebo biotu, a/alebo
- ii) sú uvedené ako prioritné látky v prílohe X k smernici 2000/60/ES a ďalej regulované smernicou 2008/105/ES, pričom sa tieto látky vypúšťajú do príslušného morského regiónu, subregiónu alebo podoblasti, a/alebo
- iii) sú znečisťujúcimi látkami a ich celkové uvoľňovanie (vrátane strát, vypúšťania alebo emisií) môže predstavovať výrazné riziko pre morské prostredie v dôsledku minulého a súčasného znečistenia v dotknutom morskom regióne, subregióne alebo podoblasti, vrátane dôsledkov akútneho znečistenia po haváriách, pri ktorých napríklad prišlo k úniku nebezpečných a škodlivých látok.

Pokrok pri dosahovaní dobrého environmentálneho stavu bude závisieť od toho, či sa znečistenie postupne odstráni, t. j. prítomnosť znečisťujúcich látok v morskom prostredí a ich biologické účinky sa udržia v rámci prijateľných limitov, čím sa zabezpečí, že nebudú existovať žiadne výrazné vplyvy ani riziká pre morské prostredie.

8.1. Koncentrácia znečisťujúcich látok

- Uvedená koncentrácia znečisťujúcich látok odmeraná v príslušnej matici (napríklad biota, usadeniny a voda) spôsobom, ktorým sa zaistí porovnateľnosť s posúdeniami podľa smernice 2000/60/ES (8.1.1)

8.2. Účinky znečisťujúcich látok

- Úrovně účinkov znečistenia na príslušné komponenty ekosystému so zreteľom na vybrané biologické procesy a taxonomické skupiny, kde sa určil vzťah príčiny a účinku a musí sa monitorovať (8.2.1)
- Výskyt, pôvod (v rámci možností), rozsah významných kritických prípadov znečistenia (napr. únik ropy alebo ropných produktov) a ich vplyv na biotu fyzicky postihnutú týmto znečistením (8.2.2)

Deskriptor 9: Znečisťujúce látky v rybách a iných potravinách z morských živočíchov určených na ľudskú spotrebu neprekračujú úrovne stanovené v právnych predpisoch Spoločenstva alebo v iných príslušných normách.

⁽²⁰⁾ Pozri body 3 a 4 v časti A.

Členské štáty musia v rozličných regiónoch a subregiónoch monitorovať v jedlom tkanive (svaly, pečeň, ikry, mäso, prípadne mäkké tkanivo) vylovených alebo zbieraných voľne žijúcich rýb, kôrovcov, mäkkýšov a ostnatokožcov a v chaluhách možnú prítomnosť látok, pre ktoré sú na európskej, regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni stanovené maximálne hodnoty, čo sa týka produktov určených na ľudskú spotrebu.

9.1. Úrovně, počet a frekvencia znečisťujúcich látok

- Skutočné úrovne znečisťujúcich látok, ktoré sa zistili, a počet znečisťujúcich látok, pri ktorých sa prekročili maximálne regulačné úrovne (9.1.1)
- Frekvencia prekročovania regulačných úrovní (9.1.2)

Deskriptor 10: Vlastnosti a množstvá odpadov mori nespôsobujú škody na pobrežnom a morském prostredí.

V monitorovacích programoch sa musí zohľadňovať skutočnosť, že rozloženie odpadu je veľmi premenlivé. Je potrebné zistiť činnosť, s ktorou odpad súvisí, a v rámci možností aj jeho pôvodu. Ešte stále je potrebné vypracovať viacero ukazovateľov, predovšetkým tie, ktoré súvisia s biologickými vplyvmi a mikročasticami, ako aj rozšírenejšie posudzovanie ich potenciálnej toxicity ⁽²¹⁾.

10.1. Charakteristiky odpadu v morském a pobrežnom prostredí

- Trendy týkajúce sa objemu odpadu vyplaveného na breh a/alebo uloženého v pobrežnom pásme vrátane analýzy jeho zloženia, územného rozloženia a prípadne aj zdroja (10.1.1)
- Trendy týkajúce sa objemu odpadu vo vodnom stĺpci (vrátane plávajúceho na povrchu) a uloženého na morském dne vrátane analýzy jeho zloženia, územného rozloženia a prípadne aj zdroja (10.1.2)
- Trendy týkajúce sa objemu, rozloženia a prípadne zloženia mikročastíc (predovšetkým plastových mikročastíc) (10.1.3)

10.2. Vplyv odpadu na morský život

- Trendy týkajúce sa objemu a zloženia odpadu skonzumovaného morskými živočíchmi (napr. analýza obsahu žalúdka) (10.2.1)

Tento ukazovateľ sa musí ďalej rozpracovať na základe skúseností v niektorých subregiónoch (napr. v Severnom mori), aby sa mohol používať aj v iných regiónoch.

Deskriptor 11: Prívod energie, vrátane podmorského hluku je na úrovniach, na ktorých nemá škodlivý účinok na morské prostredie.

Popri podmorskom hluku, ktorý sa zdôrazňuje v smernici 2008/56/ES, majú potenciálnu schopnosť vplývať na komponenty morských ekosystémov aj iné formy prívodu energie, napríklad tepelná energia, elektromagnetické polia a svetlo. Vyžaduje sa ďalší vedecký a technický rozvoj na podporu vypracovania kritérií súvisiacich s týmto deskriptorom ⁽²²⁾ vrátane kritérií týkajúcich sa vplyvu prívodu energie na morský život, príslušných hlukových a frekvenčných úrovní (ktoré môže byť v prípade potreby nutné upraviť s výhradou požiadavky regionálnej spolupráce). V súčasnej etape boli hlavné smerovania v oblasti merania podmorského hluku označené za najvyššiu prioritu vo vzťahu k posudzovaniu a monitorovaniu ⁽²³⁾, pričom podliehajú ďalšiemu vývoju, a to aj pokiaľ ide o mapovanie. Antropogénne zvuky môžu mať krátke trvanie (napr. impulzy zo seizmických prieskumov a zvuky z veterných fariem a plošín, ako aj výbuchy) alebo môžu byť dlhotrvajúce (napr. nepretržité zvuky z bagrovacích zariadení, lodí a energetických zariadení), pričom pôsobia na organizmy rozličnými spôsobmi. Väčšina komerčných činností vyvolávajúci hluk vysokej intenzity, ktorý pôsobí na relatívne rozľahlé oblasti, sa vykonáva na základe regulovaných podmienok podliehajúcich povoleniu. Tým sa vytvára možnosť ustanovenia koordinovaných koherentných požiadaviek na meranie takýchto hlasných zvukových impulzov.

11.1. Rozloženie hlasných zvukových impulzov nízkej a strednej frekvencie v čase a priestore

- Podiel dní a ich rozloženie v rámci kalendárneho roku v oblastiach s určenou plochou a priestorovým rozložením, v ktorých zdroje antropogénnych zvukov prekračujú hodnoty, ktoré pravdepodobne môžu mať za následok výrazný vplyv na morské zvieratá, merané ako hladina vystavenia hluku (v dB re 1 $\mu\text{Pa}^2\cdot\text{s}$) alebo ako maximálna hladina akustického tlaku (v dB re 1 $\mu\text{Pa}_{\text{max}}$) na meter, merané vo frekvenčnom pásme 10 Hz až 10 kHz (11.1.1)

11.2. Nepretržitý nízkofrekvenčný zvuk

- Trendy týkajúce sa hladín hluku okolitého prostredia v rámci pásma tretiny oktávy 63 a 125 Hz (centrálna frekvencia) (re 1 μPa RMS; priemerná hladina hluku v týchto pásmach oktávy počas roka) meraných pozorovacími stanicami a/alebo prípadne prostredníctvom modelov (11.2.1)

⁽²¹⁾ Pozri odôvodnenia 3 a 4.

⁽²²⁾ Pozri odôvodnenia 3 a 4.

⁽²³⁾ Pozri bod 9 v časti A.